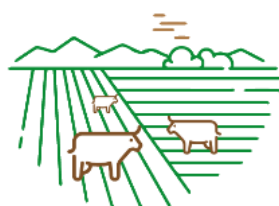

**Procés participatiu per a l'elaboració del Pla Estratègic
de la Ramaderia Extensiva de Catalunya 2021 - 2030**

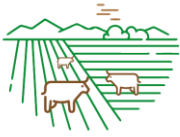
Sessió territorial 6 – Comarques centrals

RESUM DE LES APORTACIONS

Vic, 9 de novembre de 2021

**Pla Estratègic
per la ramaderia
extensiva
a Catalunya
2021-2030**

Índex

1. INTRODUCCIÓ	4
2. DESENVOLUPAMENT DE LA SESSIÓ	5
3. ASSISTENTS	6
4. TERRITORIALITZEM EL DIAGNÒSTIC	6
5.1. SOBRE LA BAIXA RENDIBILITAT ECONÒMICA	6
5.3. SOBRE LA FALTA DE RELLEU GENERACIONAL	7
5.4. SOBRE EL CONFLICTE AMB LA FAUNA SALVATGE	7
5.5. SOBRE L'APLICACIÓ DE LA PAC	7
5.6. SOBRE L'ESTRICTA NORMATIVA HIGIÈNIC-SANITÀRIA	7
5.7. SOBRE LA DIFICULTAT D'ACCÉS ALS RECURSOS	8
5.8. SOBRE EL DESCONeixEMENT DEL SECTOR PER PART DE LA POBLACIÓ CIVIL	8
5.9. ALTRES	9
6. PRIORITZACIÓ DE LES PROBLEMÀTIQUES	10
7. PROPOSTES PER EIXOS	11
7.1. EIX 1. PRODUCCIÓ RAMADERA SOSTENIBLE	11
7.2. EIX 2. CADENA DE VALOR	12
7.3. EIX 3. GESTIÓ DEL TERRITORI	13
7.3. EIX TRANSVERSAL 1. PARTICIPACIÓ I GOVERNANÇA	14
7.4. EIX TRANSVERSAL 2. VALORITZACIÓ, COMUNICACIÓ I PROMOCIÓ	15
7.5. EIX TRANSVERSAL 3. VALORITZACIÓ, COMUNICACIÓ I PROMOCIÓ	17

1. Introducció

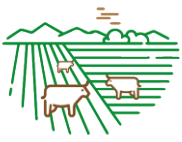
El Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural ha promogut la redacció d'un document de treball anomenat "**Bases per al desenvolupament d'un Pla Estratègic de la Ramaderia Extensiva a Catalunya 2021-2030**".

El document recull un primer **esborrany** tècnic de per on pot anar el futur Pla Estratègic i un **diagnòstic preliminar** sobre la situació de la ramaderia extensiva a Catalunya. També incorpora els criteris de **disseny d'un ampli procés de participació** i algunes **accions** que dins d'un programa pilot ja es podrien posar en marxa durant el 2021.

Al llarg del 2021, concretament passat l'estiu, s'ha **impulsat un procés participatiu per contrastar el document i millorar-lo** en tots aquells aspectes que se'ls hagi pogut passar per alt a l'equip redactor.

El procés participatiu es va iniciar el 20 de setembre amb una sessió informativa (es pot visualitzar la gravació de la sessió al següent enllaç: <https://participa.gencat.cat/processes/PEREC/f/3273/>).

Aquest informe recull resum les aportacions fetes durant la sisena sessió territorial, en aquest cas, la corresponent a les Comarques Centrals i que es va celebrar a Vic. Els resultats d'aquesta sessió es complementaran amb les aportacions rebudes a través d'un qüestionari on line, la sessió de diagnòstic i la resta de les sessions territorials.

2. Desenvolupament de la sessió

Aquesta sessió de treball va tenir lloc el dia **9 de novembre de 2021, de 19 a 21.30 hores**, a Vic, a la Sala del sucre.

Els objectius d'aquesta sessió eren, bàsicament, els següents:

- Contrastar i completar el diagnòstic en clau territorial.
- Prioritzar les problemàtiques.
- Proposar possibles mesures .

Per assolir aquests objectius, es va seguir aquest **ordre del dia**:

19.00 - Presentació i benvinguda.

I PART

19.10 - Debat: "Territorialitzem el diagnòstic" - Plenari

20.10 - Priorització dels problemes.

II PART

20.20 - Propostes per eixos – En grups

20.40 - Debat plenari sobre les possibles mesures i per explorar el grau d'acord

21.25 - Properes passes – Nominació de les persones enllaç.

21.25 - Cloenda.

3. Assistents

Van assistir un total de **42 persones**, 25 del sector ramader, 6 de l'Administració, 1 de l'àmbit de la recerca, 3 del Tercer Sector, 4 d'altres sectors, i 3 de l'organització.

Dona la benvinguda **Elisenda Guillaumes**, Directora General d'Agricultura i Ramaderia de la Generalitat de Catalunya. Per part de l'organització, va acompanyar la sessió **Laia Batalla**, de l'Escola de Pastors de Catalunya. La conducció de la sessió la van realitzar **Xavier Carbonell i Mar Fàbregas** (de l'equip d'Arc Mediació Ambiental).

4. Territorialitzem el diagnòstic

Es va lliurar a totes les persones assistents un document amb una síntesi del diagnòstic de la ramaderia extensiva a Catalunya, com a punt de partida pel debat. Aquesta síntesi s'adjunta com **annex 1**. Es va fer la següent pregunta:

Quins problemes són determinants per tirar endavant l'activitat de ramaderia extensiva a les Comarques Centrals?

Durant el debat sobre el diagnòstic, es van fer les següents aportacions:

5.1. Sobre la baixa rendibilitat econòmica

- No hi ha una diferenciació del producte que permeti una adequada comercialització i valorització. Cal visibilitzar i fer conèixer al consumidor que es tracta d'una producció diferenciada, així com els valors que comporta aquesta tipologia de ramaderia.
- Desequilibri en la cadena de valor alimentari (elevats costos de producció i baixos preus de venda).
- L'excessiva burocràcia obliga a la externalització de molts tràmits i per tant un cost afegit.

5.3. Sobre la falta de relleu generacional

- El mecanisme per incorporar-se a l'activitat és poc àgil, especialment la part relativa al cobrament dels ajuts. Els diners arriben al ramader després de 3 anys d'haver fet la incorporació.

5.4. Sobre el conflicte amb la fauna salvatge

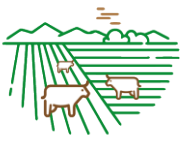
- Un dels problemes identificats està relacionat amb el risc sanitari, per la potencial transmissió de malalties (tuberculosi especialment) per part de la fauna salvatge. No obstant això, durant el debat no sembla que quedi molt clara aquesta correlació i per això es considera que s'hauria de fer més recerca sobre el tema.
- El seguiment de l'estat sanitari dels animals amb aprofitament cinegètic és menor que el que es feia antigament, ja que abans es feien analítiques i seguiment de totes les peces caçades.
- Danys directes als cultius i a les infraestructures (tancats, p.ex.).
- Competència per l'aliment, en el cas dels cérvols, ja que hi ha zones (Alt Berguedà) on hi ha una superpoblació d'aquest animal.

5.5. Sobre l'aplicació de la PAC

- Reducció dels coeficients de pastura, que ja no considera elegibles superfícies de sotabosc que son pasturades i que a més constitueixen una eina eficaç en la prevenció dels incendis forestals.
- En comptes de drets per animal com havia abans, actualment els drets són només per superfície.

5.6. Sobre l'estricta normativa higiènic-sanitària

- En primer lloc, es planteja que el titular d'aquest apartat hauria de ser més global, ja que no només afecta la normativa higiènic - sanitària.
- Diferència en l'aplicació de criteris entre els productes locals i els importats, que no sempre internalitzen els costos ambientals i socials.
- No hi ha una normativa específica per les petites produccions i les artesanes.
- No està clar, ni tan sols dins l'administració, el concepte de ramaderia extensiva, dels sistemes de maneig o de les infraestructures associades.
- Alguns tràmits necessaris pel correcte desenvolupament de l'activitat, com ara els permisos per fer esteses, són poc àgils.

- Normativa estricta en relació a la pèrdua dels identificadors visuals dels animals, arribant molt ràpid les sancions, sense temps casi de poder fer la reposició del cròtal.
- Encara que s'entén que hi ha elements de salut pública que s'han de garantir i requereixen la intervenció del departament de Salut, també es demana que hi hagi una certa flexibilitat i que es recolzin més en els professionals veterinaris propers a l'explotació.

5.7. Sobre la dificultat d'accés als recursos

- Falten pastures, per l'abandonament de les finques, perquè son petites i perquè la propietat no acaba de veure interessant que es pasturin, en part per absència d'incentius i en part per idees preconcebudes sobre potencials impactes negatius de l'activitat ramadera a les finques.
- Abandonament dels comunals.
- Dificultats per accedir a la terra degut a la competència amb altres usos, en concret, en aquesta zona, amb la necessitat de finques per abocar els purins, amb la especulació urbanística i amb les instal·lacions d'energies renovables.
- **En clau de proposta:**
 - S'ha de treballar amb la propietat per fer veure l'interès de fer esteses i promoure la inclusió d'aquests tipus de pràctiques dins dels plans de gestió forestal..

5.8. Sobre el desconeixement del sector per part de la població civil

- Dificultats de convivència amb altres usos que es desenvolupen al territori, especialment amb el turisme i els visitants. També es destaca com important les interferències dels animals de companyia amb l'activitat ramadera. Es tracta a més d'un problema que s'ha incrementat arrel de la situació viscuda amb la pandèmia i que en part es deu a la falta de coneixement, per part de la població, de l'activitat de la ramaderia extensiva.
- Desinformació del consumidor vers el producte que compra (origen del producte, maneig de la explotació,...).
- Sector ramader castigat/criminalitzat per la relació que s'està fent entre producció ramadera i canvi climàtic, que inclou tots els tipus de ramaderia (extensiva i intensiva).

- No s'acaba de trobar la fórmula per visibilitzar i fer conèixer al consumidor les característiques diferenciadores de la producció extensiva, entre altres, dels valors ambientals i serveis ecosistèmics que proveeix. Això provoca que es percebi una certa incomprensió social i política del valor de la ramaderia extensiva.

5.9. Altres

- El sector té un problema de governança que fa que totes les normatives que l'afecten s'elaboren des d'una mirada més urbana.

6. Priorització de les problemàtiques

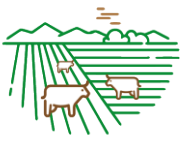
Les persones participants van valorar cadascuna de les 9 agrupacions de problemàtiques a través d'una aplicació mòbil. Els resultats apareixen a continuació.

Priorització dels problemes...

Mentimeter

35

7. Propostes per eixos

Laia Batalla, de l'Associació Rurbans-Escola de Pastors de Catalunya, va presentar l'estructura i continguts dels eixos proposats i es va adjuntar un document de treball, amb els objectius específics de cadascun dels eixos (annex 2).

Posteriorment, es va deixar una estona per a que, en petits grups, desenvolupessin propostes concretes d'actuacions o mesures a encaixar dins dels diferents eixos. A continuació apareixen les propostes generades en petits grups i en plenari.

7.1. Eix 1. Producció ramadera sostenible

- 1. Creació d'un banc de terres nacional, desplegant la llei d'espais agraris elaborant un reglament que contingui, entre altres, uns criteris per accedir a la compra i/o lloguer.**

Es tracta d'impulsar polítiques que afavoreixin la recuperació de pastures i l'accés a la terra. Es proposa crear un Banc de terres nacional així com ajudes e incentius per recuperar/millorar pastures. Els propietaris que vulguin vendre o llogar les seves finques, abans haurien d'oferir les terres a l'Estat, que hauria regulat els preus i criteris (basats en la sostenibilitat) per accedir-hi. Això es podria fer desplegant la llei d'espais agraris.

- 2. Professionalització de la gestió de la fauna salvatge**

Sent conscients que els caçadors son un agent actiu en la gestió de la fauna salvatge, es proposa que es promogui una professionalització d'aquesta gestió, millorant l'elaboració dels plans de gestió de la fauna, entre altres, per disposar d'eines de qualitat que facilitin la col·laboració dels caçadors en una gestió més acurada de la fauna salvatge.

- 3. Creació de la figura de reempresa agraria, que faci l'acompanyament del traspàs de la explotació ramadera per afavorir noves incorporacions**
-

4. Reforç del servei de mentoratge per a que pugui cobrir tots els territoris amb ramaderia extensiva o creació d'un servei específic, que s'encarregui del tutelatge/acompanyament de les noves incorporacions.

5. Facilitats per contractar personal

6. Revisió i canvis sobre el coeficient de pastures de la PAC per tal que incloguin les superfícies en zona forestal que s'estan aprofitant com a pastures

7. Incorporació del concepte d'emissions de carboni en funció de la tipologia d'explotacions ramaderes

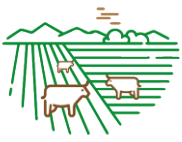
Incorporar el concepte d'emissions de carboni en el sector ramader, de tal manera que p.ex. es pugui donar incentius fiscals a la ramaderia que té efectes mitigadors front el canvi climàtic.

7.2. Eix 2. Cadena de valor

8. Planificació i creació d'una xarxa d'escorxadors per a que totes les explotacions tinguin a l'abast una instal·lació de proximitat

9. Impuls i compromís de l'administració a la compra pública d'aliments de producció extensiva

Es tractaria de fer aquest impuls a la compra pública d'aliments procedents de la ramaderia extensiva en hospitals, escoles, residències de gent gran, d'estudiants, etcètera.

10. Protecció del producte de proximitat de la ramaderia extensiva versus el producte importat

Es plantegen propostes concretes, com ara la gravació d'aranzels o altres exigències al producte importat.

11. Elaboració d'una llei que obligui a que la restauració col·lectiva consumeixi mínim un 50% de producció ramadera extensiva l'any 2025

Per llei, obligació a les compres públiques (ex. 50% a França producte local i ecològic), acompanyat de pressupost per a que sigui viable.

12. Creació d'espais que permetin la venda directa al comerç urbà

7.3. Eix 3. Gestió del territori

13. Establiment de convenis entre associacions forestals i associacions de ramaders per a la prevenció d'incendis forestals a través de la silvopastura.

Els incendis forestals suposen un risc per tota la població, especialment en context de canvi climàtic. Tenint en compte que la silvopastura és dels mètodes més econòmics per poder fer prevenció d'aquest risc d'incendis, es planteja que les administracions haurien de donar suport a aquest tipus de mesures. En concret, es proposa la celebració de convenis entre associacions forestals i associacions de ramaders per a la prevenció d'incendis a través de la silvopastura.

14. Ajuts per recuperar/millorar pastures

Dins les polítiques que afavoreixin la recuperació de pastures i l'accés a la terra, es proposa crear una línia d'ajuts i incentius per recuperar/millorar pastures.

15. Recolzament real al manteniment de les races autòctones i en perill d'extinció

Fomentar les races autòctones, establint mesures de suport i destinant recursos per a la millora de la raça

16. Recursos per a la millora de les races autòctones

Fomentar les races autòctones, establint mesures de suport i destinant recursos per a la millora de la raça

17. Incentius per al foment de la silvopastura

Foment de la silvopastura, a través d'incentius per a la gestió del sotabosc i la prevenció d'incendis forestals.

18. Definició i delimitació de les àrees de pastura de Catalunya.

Al document de diagnòstic es parla d'unes dades però no integra la pastura en boscos. Per això, es proposa que es faci un treball en detall de definició i delimitació d'aquestes àrees, que inclogui totes les superfícies pasturades, inclòs les arbrades.

7.3. Eix Transversal 1. Participació i governança

19. Inclusió de representants de la ramaderia extensiva en la governança del sector

Es tracta de que hi hagi representació del sector ramader, en clau apolítica i asindical, però que coneix de primera mà les problemàtiques, a l'hora de crear normatives. Per fer-ho, s'han de crear les estructures de governança necessàries o revisar les existents.

20. Creació d'una associació de ramaderia extensiva potent que treballi per a la millora dels canals de comercialització i actuï de grup de pressió davant l'administració i l'opinió pública

Es tracta de potenciar el teixit associatiu, ja que amb un teixit associatiu potent, es podria intentar millorar moltes coses, des dels canals de comercialització, fins a la intervenció com a grup de pressió davant l'administració i l'opinió pública. Actualment el sector està dispers en associacions de races, d'espècies (CPC, Bruna, Ovella ripollesa...), o en sindicats, que en alguns casos s'han convertit en oficines de gestió. Es posa com exemple el model francès, que està fonamentat en el treball cooperatiu i en un associacionisme potent. L'aliança pastoral seria una iniciativa en aquesta línia.

21. Eines per a que el sector de la ramaderia extensiva pugui participar en el planejament territorial (PDR, POUM, PDU,...)

Sector ramader extensiu que pugui participar en l'elaboració del PDR i en el planejament urbanístic (POUM i planejament territorial). En molts casos, és el planejament urbanístic el que està posant traves al sector (ex. Cobertes)

7.4. Eix Transversal 2. Valorització, comunicació i promoció

22. Campanyes de comunicació sobre els valors de la ramaderia extensiva

Pedagogia i comunicació a la societat sobre els valors de la ramaderia extensiva. A tots els nivells (escoles, consumidors, polític-tècnic...). La societat no entén el valor ambiental de la ramaderia extensiva. Hem de comunicar per a que es puguin valorar, especialment el paper de la ramaderia extensiva en la prevenció d'incendis forestals.

23. Campanyes de sensibilització dirigides a la infància i a la societat en general sobre la ramaderia i els diferents tipus

Sensibilització a la infància i a la societat en general, per fer arribar coneixements bàsics en ramaderia i els diferents tipus.

24. Segells identificatius clars i fàcils sobre la traçabilitat dels productes

Es planteja que, en base a la reducció de la petjada de carboni, es podria aprofitar per posar en valor la traçabilitat i origen del producte. Per fer-ho, s'hauria de poder identificar clarament aquest origen, a través de segells identificatius o de traçabilitat que siguin fàcils pels consumidors.

25. Valorització del producte de proximitat, donant importància a la qualitat del producte.

26. Creació de segells de qualitat d'origen i raça

Falten segells de qualitat d'origen i raça, tipus "Vedella de Navarra"

27. Campanyes de publicitat i promoció de la necessitat de la ramaderia extensiva.

Conscienciació a la població de que la ramaderia extensiva és necessària. Per fer-ho, s'ha de diferenciar el producte, s'han de fer campanyes de publicitat i promoció, i s'ha de tenir major presència als mitjans de comunicació (enllaça amb la següent proposta).

28. Promoure una major presència en els mitjans de comunicació, per tal que la ramaderia extensiva es tracti com un tema rellevant

Hi ha un cert biaix en el missatge que arriba a la societat, i de vegades, les grans cadenes comercials acaben utilitzant els valors de la ramaderia extensiva per promocionar uns productes intensius. És una estratègia comercial confosa de

cara al consumidor. En tot cas, seria bo implicar una mica més als mitjans de comunicació per tal que la ramaderia extensiva es tracti com un tema rellevant i pugui ser aclaridor de cara als consumidors.

7.5. Eix Transversal 3. Valorització, comunicació i promoció

29. Creació d'una xarxa de suport tècnic a la ramaderia extensiva

30. Definició clara de la ramaderia extensiva

9 de novembre de 2021